

Øystein Stene

ZÁKON DECHU

Alma 1

ZÁKON DECHU

Øystein Stene

 nakladatelství
BOURDON

PUSTENS LOV

Copyright © Øystein Stene, 2020

České vydání © Bourdon, 2023

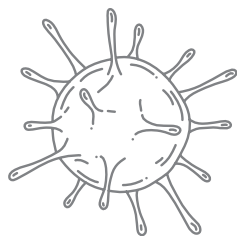
Překlad © Jitka Jindřišková, 2023

Ilustrace na obálku © Barbora BARBAR Kysilková

ISBN: 978-80-7611-116-5

Tento překlad byl vydán s finanční podporou
norské literární agentury NORLA

Nástupiště dole pod námi čekají. Na to, že se někdo vydá na cestu, nebo ji tady zakončí. Něčí dcera vystoupí z vozu a kdosi ji přivítá. Snad její matka. Nebo její otec.

A tak podobně.

Ale to se nestane.

Jsem v budově městské rady, sedím před obrovským pracovním stolem v kanceláři mámmy Miny. Stůl působí dojmem, že je tam na okrasu, protože je skoro prázdný. Stojí na něm jen notebook s popraskaným krytem a hrnek s tužkami.

Mámma Mina sedí za stolem, výhled na nádraží a všechno kolem má za zády. Načervenalé slunce se schovává za budovou pošty a za řídkou vrstvou žlutých oblaků. Jako by ráno mělo v očích ospalky.

Mina povídá, že v mém ročníku je celá řada nadějných dívek, ale já se vymykám neobvyklou kombinací dovedností a znalostí. Dovedností a znalostí, zopakuje, potom palcem a ukazováčkem uchopí tužku a mezi prsty ji rozkmitá.

„Myslíme si, že jsi jedinečná, Almo.“

Hloupá nejsem, ale netuším, o čem to mluví. Nejvíc ze všeho jsem únavná. Což jsou prakticky všichni. Aspoň když dostanou hodně prostoru.

„Myslíme si, že budeš pro Fjordbyen důležitá, a nejen pro něj.“

Přestane tužkou kmitat, otáčí ji mezi prsty.

Nejspíš chce, abych se cítila výjimečně. Abych udělala totéž co ostatní, připravila se na službu, zaujala svoje místo ve společnosti.

Při každém úsměvu se jí uprostřed úst objeví velikánská mezera mezi předními zuby. A kudrnatá hříva se jí ještě víc zvlní.

Říká, že jako předsedkyně městské rady je nucena učinit jistá rozhodnutí. Stanovit priority. Určit, na jakou službu a ve které budově se kdo z dospívajících hodí. Někteří budou vybráni, aby se dále vzdělávali.

„Sázíme na tebe,“ pronese s úsměvem a znovu odhalí mezeru mezi zuby.

Nepochybně o ní ví. Nejspíš svůj úsměv někdy zahlédla v zrcadle a pomyslela si, že vypadá ohromně, že když se takhle s mezerou mezi předními zuby usměje, nikdo jí neodolá.

Střechy domů ve starém městě ještě pokrývá sníh. Na římse za oknem sedí vrána. Natahuje krk a přitom rozevívá protáhlý zobák. Určitě krákorá.

Přes tlusté okenní sklo ovšem není nic slyšet. Usuzuju tak jen z pohybů. Dlouhý krk, otevřený zobák, žádný zvuk.

Venku se odehrává němý film.

„Víme, že pro nás budeš důležitá, Almo.“

Pokusím se usmát, zatvářít se nadšeně. Vždyť do mě Mina a Fjordbyen vkládají důvěru. Chtějí do mě investovat. I já jsem investice. Mina vykládá, že se budu dál učit, pokračovat ve studiu, že podstoupím trénink spolu s terénním týmem. Že ho budu mít na povel, abych se naučila vést. Takže se možná stanu vůdkyní. A budu moct zachraňovat ostatní.

„Co ty na to, Almo?“

Netuším, co odpovědět.

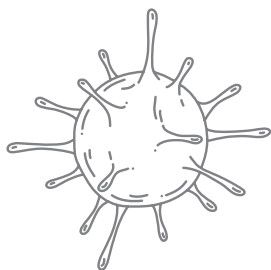
Netuším, jestli vůbec zvládnu vést sama sebe. Natož sebe sama zachránit.

Takové řeči se ale v kanceláři mámmy Míny nevedou, a tak se na židli předkloním a doufám, že díky tomu působím zapáleněji. Nevím, jestli to pomohlo, proto se ještě dlaněmi plácnu do kolen.

Vrána seskočí z římsy, párkrát mávne křídly a vznese se nad nádraží.

Odpovím co možná zlehka:

„Už se nemůžu dočkat!“

Moje první vzpomínka patří podlaze hromadné ložnice, studené a hladké. V místnosti panovala tma, svítila tam jen zelená cedule nade dveřmi. A měsíc.

Měsíc se po obloze posouval trpělivě, kdežto muž na ceduli neustále prchal ven, ve směru šipky.

Měsíc i prchající muž se odráželi na studené a potemnělé podlaze.

Siluety postelí a nočních stolků, dusno. Dech ostatních dětí. Lu v posteli napravo ode mě usnula ihned a jako obvykle těžce oddechovala. Já ležela na břiše tiše jako myška, abych nepotřebovala čůrat, abych na tu obrovskou hladkou podlahu nemusela vkročit.

Ale čím déle jsem tam takhle ležela, tím víc se mi čůrat chtělo. Potevřela jsem oči a uviděla jsem tu vzdálenou ceduli, byla až na druhé straně ložnice. Vyžadovalo by to projít kolem postelí, našich skříní a polic s pantoflemi, s háčky na svetry a se jmenovkami, které tam nalepili dospělí.

Snažila jsem se nutkání potlačit. Pokud budu počítat dostatečně dlouho, podaří se mi to. A tak jsem počítala celou věčnost. Někdy jsem při tom usnula.

Většinou se to ale jen zhoršilo.

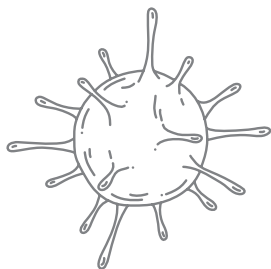
Věděla jsem, že můžu zavolat na mámmu nebo táttu, to ale skoro nikdo z nás nedělal. Dokonce ani Jos, který se počůrával

každou druhou noc. Poznali jsme to podle igelitu pod jeho prostěradlem. A taky že když mu některá mámma nebo táta prostěradlo převlékali, mlčel, zatímco když mu ho nikdo neměnil, zářil jako sluníčko.

Nevzpomínám si, že bychom často pofňukávali. Nikdo si nestěžoval. Jako bychom chápali, že musíme být stateční. My jsme přece ti, kdo opraví svět, jak říkali dospělí.

Možná proto jsem na mámmu nebo táttu spící u dveří nikdy nevolala. Ani když tam spala mámma Brit. Nakonec jsem se vysoukala z postele, došlápla na ledově studenou podlahu a utíkala co nejrychleji ke dveřím a na záchod.

Pokud jsem stihla zamknout, než jsem usedla na mísu, rozplakala jsem se. Nevím, jestli hlavně únavou, ze strachu nebo mi prostě jen byla zima.

Přijdu domů zrovna ve chvíli, kdy začíná satelitní čas. Je o poznání kratší než minulý měsíc. Čas se požívá a zanechává za sebou nesplnitelné plány a nesrozumitelné sny.

Vezmu si tablet, chci se připojit, ale nedaří se mi to. „Žádná volná pásma, zkuste to znovu později.“ V prioritním oddělení se vždycky najde někdo, kdo přenáší prioritní data. Nebo stahuje staré porno, co já vím.

Posbírám oblečení, které jsem odhodila na starý ušák v obýváku. Měli bychom si objednat nové křeslo, tohle bylo ošoupané, už když jsme ho dostaly. Potom zaliju Luiny bylinky, máme je na všech parapetech a v květináčích na podlaze. Zejména bazalka a petržel sají vodu jako houba. Pro tymián, trůnící zvlášť na kulatém stolku v rohu, to ale zjevně neplatí.

Nakonec se mi podaří připojit a rychlost přenosu je docela slušná. Lehnu si na pohovku, dám stahovat několik filmů, nato spustím komunikátor a zavolám Floovi. Hovor přijme skoro okamžitě, odhrne si ofinu z očí. Je v laboratoři.

„Almo! Ma lumière! Que fais-tu?“

Odpovídám, že zářím jako samotná polární záře. *La lumière du nord*, řeknu přehnaně svůdnou francouzštinou, aby poznal, že si dělám legraci. Ale nejsem si jistá, jestli to chápe. Jestli chápe, že si dělám legraci.

„Záříš až sem!“

Flo se zeširoka usmívá, asi víc než obvykle. Mám chuť mu říct, aby se trochu uvolnil, ale neudělám to.

Ve skutečnosti bych ho nejradši jen sledovala při práci, mlčel by, i já bych mlčela. Chtěla bych ho sledovat zabraného do práce, když si myslí, že ho nikdo nevidí. Pozorovat, jak zachází se vzorky tkání, jak protřepává drobné zkumavky, jak se soustředí.

Možná by mu to ale přišlo divné, nechápal by, proč po tom toužím. A tak přemýšlím, co dalšího bych řekla.

Předběhne mě, zvedne ze stolu tablet a namíří objektiv na mikroskop.

Moc toho nevidím, jen jakousi šedomodrou skvrnu.

„Co je to?“

„Řez mozkiem člopa!“

Flo upevní kameru tabletu na mikroskop a cosi se objeví. Vypadá to jako špinavá voda, vpravo je o trochu šedivější než vlevo. Flo vysvětluje, že je to hranice mezi zdravými a poškozenými buňkami.

V laboratoři zjišťují, kde se nákaza LR zastaví. Co tu hranici určuje.

Flo přeruší výklad a podívá se na mě. Dumám, co dalšího bych mohla říct, ale tentokrát už to nestihnu, protože Flo si odhrne ořínku z očí úplně a ustaraně na mě hledí.

„Almo, co se stalo?“

Přesednu si z pohovky na zem. Opřu tablet o nohu stolu, vyrovnám ho, poškrábu se na hlavě a snažím se přijít s něčím chytrým. Nic mě ale nenapadá, tak řeknu jen:

„Co by se mělo stát?“

„Almo, neblbni.“

Mám chuť blbnout, strašně mi to chybí, mám za to, že značná část mých problémů pramení právě z toho, že nikdy doopravdy neblbnu. Dokonce jsem si jistá, že kdybych si častěji trochu za-blbla, byla bych aspoň drobet šťastnější.

Jenže Floovy tmavé tázavé oči se na mě dívají moc mile, takže ani tentokrát blbnout nezačnu.

Vyprávím o svém setkání s předsedkyní městské rady. O tom, že na mě sázejí, že budu studovat a podstoupím trénink. Že si přejí, abych se toho naučila co nejvíc.

„Co když ale k ničemu nebudu?“

Flo hledí na můj obraz v komunikátoru. Pak se zadívá do objektivu, nato pohledem sklouzne zpět k obrazovce. Je to rozdíl jen pár centimetrů, ale dost na to, abych se dovědila, co si zhruba myslí.

Něco v tom smyslu, že jsem dost dobrá, ať se přestanu podceňovat, ať důvěřuju městské radě. Každý má svoje místo a svůj úkol.

Zdá se, že to nechápe. Nebo to chápat nechce. Že se moje nejistota netýká pouze mých schopností, ale že si nejsem jistá ani tím, jestli všechno, o co se tu pokoušíme, má vůbec nějaký smysl.

Flo se k tomu nevyjadřuje. Tvrdí jen, že si musíme pospíšet. Nevíme totiž, jak dlouho bude mezinárodní komunikace fungovat, a proto je třeba toho stihnout co nejvíc co nejdřív. Než se kontakt přerušší, než přijdeme o možnost konat, než bude příliš pozdě.

Možná nějaká další generace bude mít možnost o nic se nestarat. Chovat se jakoby nic, studovat, cestovat, cokoli, všechno odkládat. To ale závisí na nás. Na nás záleží, jestli vůbec nějaké další generace budou.

„My si nemůžeme dovolit o nic se nestarat,“ podotkne Flo.

Lu přijde domů pozdě, nejspíš byla navštívit táttu Gjerda v bloku D. Poznám to tak, že mi neřekne, kde byla. Je to trochu hloupé. Přece jsme o tom spolu mluvily.

Ale taková Lu je. Nechce nikoho ranit.

Náš byt se mi líbí víc, když je Lu doma. Její hlas, pohyby, vůně, gesta, prostě celá Lu. Všechny hrany a plochy jsou v její přítomnosti tak nějak míň hranaté a ploché.

Potěší ji, že jsem zalila bylinky.

„Ale ten tymián se musí přesadit, potřebuje víc písku.“

Překulí se přes područku na pohovku, sundá si gumičku a její dlouhé černé vlasy se rozprostřou po polštáři. Překotně při tom vypráví o dni stráveném v Munchově budově – zrovna se od zahradnického táty dozvěděla, že od léta bude mít na starost celé horní patro, kde rostou rajčata, chřest, brokolice a květák, no fakt, na osmdesáti metrech čtverečních, ze kterých vyždímá co nejvíc. Během dne to promýšlela a počítala a hodlá si dojednat pevný minimální podíl ze septiků.

„Na tvoje záhony se vykadím ráda,“ ušklíbnu se.

Závidím jí, že je neustále sama sebou, autentickou Lu. Bez pochyb vklouzla do svojí zahradnické role, naplno se do ní ponořila. Bez zahradničení už si ji skoro nedokážu představit, přestože neuplynul ani půlrok od chvíle, kdy ji pro tuhle službu vybrali.

Já jsem pořád zpruzená, dokonce i tehdy, když někdy nejsem sama sebou. Naopak Lu to zvládá: jejím životním posláním se stalo obstarávat obyvatelům Fjordbyenu čerstvou zeleninu bez LR. Na to myslí, tím se zabývá, to jí dělá starosti. Neustále.

Zdá se, že většina lidí je sama sebou, aniž o to nějak cíleně usiluje. Já se snažím, aby ze mě něco bylo, ačkoli ani moc nerozumím, co by to mělo být.

Vtom Lu vyskočí na nohy:

„Ale co ty? Vždyť jsi měla schůzku se samotnou mámmou Minou!“

Snaží se nasadit omluvný výraz, asi že se zapomněla zeptat dřív a teď vypadá jako špatná kamarádka.

Lehce ji usadím zpátky na pohovku, abych jí dala najevo, že se nic nestalo. Protože tak to je. Sednu si vedle ní, pokusím se usmát.

„Budu pracovat v terénním oddělení.“

Všechno ostatní nechám být, je to velká novinka, ostatně i pro mě samotnou. Lu na mě vyvalí oči.

„Hustýýý, budeš vyrážet ven!“

Kousne mě do ramene tak silně, až ji od sebe odstrčím. Pak zavýskne nadšením, odběhne k sobě do pokoje a vrátí se s lahvičkou a dvěma skleničkami.

„Tohle je pálenka z kořínků na vyhození.“

„Pálenka? Vy pálíte alkohol?“

Lící mi temnou stranu zahradničení a usmívá se u toho jako sluníčko. Nevyrábějí jenom pálenku, ale taky pivo a víno, prozrazuje. Nějaký odpad se vždycky najde.

Zatím ovšem nic z toho neochutnala. Chtěla počkat na vhodnou příležitost.

Postaví skleničky na stůl, z láhve vytáhne zátku, strčí mi hrdlo pod nos. Vůně je ostrá, štípe mě u kořene nosu, nosní dírky se mi rozšiřují. Lu nalije kapku pálenky do skleniček.

„Připíjím na terénní oddělení, nejdrsnější ze všech!“

Ťukneme si.

„Až do dna!“

Skleničky vyprázdníme současně. Pálenka dráždí útroby, nejprve v puse a potom v krku, jako by mi tam někdo strčil záchodovou štětku. Zalapám po dechu. Lu se směje.

„Vyjmenuj tři filmy, ve kterých se pije až do dna, honem!“

Ještě pořád se snažím popadnout dech.

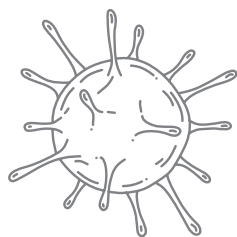
„Tak honem!“

„Ech... *Osvícení, Koktejl a... Casablanca?*“

Lu odloží skleničku a uznale přikývne.

„Impozantní výkon! Dáme si ještě jednu rundu!“

Znovu nám do skleniček nalije pálenku. Jelikož alkohol pijeme poprvé, je podle ní třeba, abychom ho ochutnali pořádně.

Budili nás s východem slunce, alespoň tedy na jaře. Z reproduktoru se pokaždé linula stejná píseň: „Je načase, načase, načase, načase, načase, načase vstávat!“

Sluneční svit se odrážel od věžáků, od skla a kovu. Jako by se slunce rozdvojilo a přistálo u nás dole ve Fjordbyenu, přímo před zkoseným domem. A probudilo všechny reproduktory a lidi ve městě.

Jakmile píseň dozněla, mezi řadami postelí začali přecházet mámma a táтта a pomáhali na nohy dětem, které ještě nevstaly. Moje postel se nacházela až v poslední řadě u okna, takže k ní došli až nakonec.

To znamenalo, že jsem mohla ležet o půl minuty déle než ti v první řadě. Bylo to těch nejlepších třicet vteřin na světě. Vteřin strávených v teple pod peřinou, než na mě dýchla zima v pokoji.

I když podlaha nepůsobila tak strašidelně jako v noci, pořád byla pro bosé nohy studená a tvrdá.

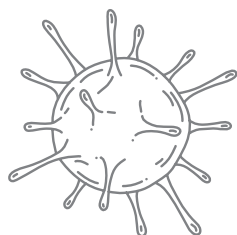
Někdy, zejména v létě, bylo v místnosti tolik světla, že skoro oslepovalo. Alespoň dokud oči světlu nepřivykly.

Mámma a táтта obcházeli pokoj pro případ, že by někdo potřeboval pomoci s kalhotami, ponožkami nebo pantoflemi. Nebo kdyby to někomu dlouho trvalo, abychom na něj my ostatní nemuseli čekat.

Stávalo se, že se někdo nevešel do kalhot, protože z nich vyrostl. Nebo se mu roztrhl příliš těsný svetr. To se pak dospělí vydali do skladu s oblečením a přinesli dotyčnému nové šaty.

Občas se někomu přinesené oblečení nelíbilo. Vadila mu barva nebo látka. Na to se ale málokdy bral ohled, to jen pokud byl oděv příliš obnošený, děravý a tak podobně.

Když byli všichni hotoví, dospělí zapískali na píšťalku a my odcupitali na chodbu a o dvě patra výš do bezpečnostní zóny pro mrňata, tedy pro děti od tří do pěti let. Sem jsme se měli uchýlit, pokud by se rozezněl alarm. Za normální situace to ale byla naše jídelna.

Konec zimy je za rohem, ale zima se ještě nevzdává. Sníh na střeše spojovacích tunelů rozbředl, po skleněných stěnách stéká voda. Skoro jako bych se pohybovala pod mořskou hladinou.

Projdu kolem dvou hlídačů vzduchu, kteří měřicími přístroji kontrolují spáry mezi skleněnými tabulemi. Určitě zjišťují, jestli voda nenarušila těsnicí hmotu a lepidlo.

Do bloku terénního oddělení dorazím s dostatečným předstihem. Projedu kartou vstupní čtečku, naťukám kód a zatajím dech, jestli mám přístup. A vida, ozve se slabé pípnutí a kontrolka přeblikne z červené na zelenou.

U vstupu sedí dva chlapi a koukají do starých novin. Jeden je vysoký a urostlý, druhý drobnější.

„Hloupost na sedm,“ řekne ten vyšší, aniž zvedne zrak.

„Nesmysl, idiocie nebo kravina,“ odpovím.

Druhý vzhledne a měří si mě.

„Jsi tu nová?“ zajímá ho.

Prisvědčím. První namítne, že nic z toho se mu tam nehodí, ale že „nesmysl“ je nejbližší.

„Tak zkuste nerozum.“

„No jasně, to je ono,“ vyhrkne a nadšeně to do křížovky naškrábe.

Druhý ukáže na dveře a řekne, že učebnu najdu na konci chodby vpravo.

Chvilíčku čekám, nevím na co, muži totiž nevypadají, že by chtěli ještě cokoli dodat, a tak vykročím do chodby.

Na jedné straně místnosti je bílá tabule a na druhé kuchyňský kout. Uprostřed stojí podlouhlý stůl a kolem něj devět jednoduchých židlí. Nohy mají z kovu a sedadla z poloprůhledného plastu, nepochybně je sem přinesli ze skladu nějakého levnějšího nábytkářského řetězce.

Rozmýšlím se, na kterou židli se posadím. Jak bych se jako budoucí šéfká týmu měla zachovat? Je taková úvaha vůbec aktuální? Možná bych se měla zatím držet spíš zpátky.

Mně samotné by se líbilo mít šéfovou, která se držet zpátky bude. Nemám ráda, když mi někdo pořád rozkazuje. Ostatním to ale asi nevadí.

Kdybych se řídila tím, co se líbí mně, posadila bych se jako vedoucí na konec stolu. Ten, kdo chce svoje vůdcovství stavět na odiv, by se posadil doprostřed.

Oproti tomu šéfová, která nikomu velet nechce, by měla zajít za mámmou Minou a povědět jí o tom.

Ale co by ze mě pak bylo?

Byla hloupost přijít sem takhle brzo, musím se sebrat a přestat se takhle chovat. Kdybych to nebrala tak vážně, přišla bych načas nebo o chvílku později, tím by se problém umenšil, protože několik židlí už by bylo obsazených. Bylo by mnohem snazší si jednu vybrat než tu teď váhavě přešlapovat.

Rozhodnu se odejít a vrátit se přesně načas.

Otevřu dveře, abych se vyplížila ven, když vtom se objeví dvojice z nižšího ročníku. Vysoký štíhlý kluk a tmavá urostlá holka. „Almo!“

Kluk mě uchopí za ruku a důkladně mi jí potřeše. Tváří se nadšeně, jako bychom se dlouho neviděli. To je možné, nepamatuju si ani, jak se jmenuje.

„Jsem Olle a patřím k tobě do týmu, což je hustácký!“

Olle, aha. Holka Olleho pozoruje, dokud moji ruku nepustí, potom jí krátce potřeše ona, stisk má silný.

„Miri, těší mě. Olle je jenom nervózní, je to jeho první den.“

Utěšuju se tím, že stejně jako oni znám spíše jména lidí z vyšších ročníků než z nižších, přesto si ta jejich pokouším okamžitě nacpat do hlavy: Olle, Olle, Olle, Miri, Miri, Miri. Přitom se usmívám.

„To vás do služby povolali brzo,“ podotknu.

„Mámma Mína měla za to, že už nám škola víc nedá,“ vysvětlí Olle.

Zavlní se a rukama udělá pohyb, jako by míchal kaši ve velkém hrnci nebo tak něco, Miri ho napodobí. Nevím, co to přesně znamená, ale zjevně tak dávají najevo radost.

Roztáhnu úsměv doširoka, abych odhalila zuby, pokyvuju hlavou a předstírám, že všemu rozumím a všechno znám. Dokonce navrhu, že se posadíme, jako by už neměl přijít nikdo další.

Najednou je naprosto přirozené, že já si sednu doprostřed stolu na jednu stranu a oni dva na druhou. Slyším se říkat, že podstoupit výcvik pro službu venku a spolupracovat v týmu bude jistě zajímavé. Že je naše práce důležitá, budeme udržovat kolečka v chodu.

Nemám ponětí, proč jim to vykládám, jsou to jenom bezobsažné fráze, které by mohl pronést kdokoli. Z nějakého důvodu se ale zdá, že Ollemu a Miri se to líbí, pozorně poslouchají, příkyvuji a připojují drobné poznámky.

Když se dveře do výukové místnosti opět otevrou, stojí v nich táta Piotrek, šéf terénního oddělení. Loktem tlačí kliku dolů a přitom se s papíry v ruce snaží nevylít si čaj.

Vzpomínám si, že nás před několika lety navštívil ve zkoseném domě, když jsme se začínali učit o starých městech, o tom, jak to venku vypadá. Co se pamatuju, byla to jedna z nejzajímavějších hodin: Táta Piotrek o tom, co se děje venku, věděl všechno a otázky nebraly konce.

Od té doby mu narostl šedý plnovous.

Piotrek si razí cestu dovnitř s čajem a papíry v ruce. Zvednu se a přiskočím k němu, papíry mu vezmu. Olle a Miri se taky zvednou, ale zůstanou stát na místě.

„Díky, díky, jenom se posadte!“

Olle se nepohne.

„Je mi ctí, že vás konečně poznávám, táto Piotreku.“

Piotrek se zasměje.

„Nemusíš mi lichotit, Olle, už jsi přijatý.“

Olle se posadí, vrhne na mě a Miri trochu zmatený pohled.

„Ale já to myslím vážně!“

Tátta se shovívavě usměje, s odpovědí se neobtěžuje.

Piotrek na nic nečeká, hned se pustí do našich profilů: Olle je hbitý, vynalézavý, vyzná se ve starších počítačových programech, umí hacknout starší zdroje, je vždy loajální. Miri je silná, výbušná, nesmírně odvážná, pozorná, a navíc je vynikající střelkyně. Alma je kritická, přemýšlivá, dobrá ve shromažďování informací, umí se moudře rozhodovat.

Piotrek se odmlčí, postupně se podívá na každého z nás, jako by zjišťoval, jestli máme nějaké námitky nebo jestli nechceme něco dodat.

Nic neříkáme, a tak nám vysvětlí, že náš tým byl sestaven na základě vlastností, které jsme prokázali v posledních letech během školní docházky a tréninku, a s ohledem na to, abychom se vzájemně doplňovali. Alma vás povede, protože je vyrovnaná a rozvážená a my potřebujeme vedoucí, kteří se nebudou pouštět do příliš velkého rizika, vysvětlí.

„Jste desátým terénním týmem, co Fjordbyen ustanovil. Očekáváme, že se detailně seznámíte s pravidly a budete je dodržovat. Jasně?“

Miri i Olle přikývnu, jako by se Piotrek obracel k nim. Mám pocit, že jsem tady za suchara, ale nedám na sobě znát, že bych si to brala osobně. Aspoň doufám.

Piotrek vstane stejně prudce, jako se předtím posadil, zamíří k obrovské kovové skříni v rohu a otevře ji. Vyndá z ní oranžovou kombinézu na ramínku a položí ji na stůl. Potom se ke skříni vrátí, vyndá helmu a položí ji vedle kombinézy. Nakonec vyndá kyslíkovou láhev a postaví ji na zem.